

Списък на дървесните и недървесни продукти и екосистемни услуги предоставяни от ТП „ДГС Тетевен“

(в изпълнение на Критерий 5.1 от националния FSC-стандарт)

I. Материални продукти и услуги

Материалните услуги включват всички продукти, добити от екосистемите: храна, дървесина и др.

Стопанисването на горите на територията на ТП „ДГС Тетевен“ се основа на 3 бр. горскостопански планове с десет годишен период на действие (горскостопански планове на ТП „ДГС Тетевен“ и бившето ТП „ДГС Черни Вит“ изготвени през 2012г. от „Агроролеспроект“ ЕООД и горскостопански план на бившето ТП „ДГС Рибарица“ изготвен през 2017г. от „Пролес“ ООД).

1. Дървесина

Средногодишното ползване на строителна дървесина и дърва за огрев по ГСП от 2012 г. и 2017г. е 25867 м³, в т.ч. 16428 м³ дърва за огрев.

Средногодишната продажба на строителна дървесина и дърва за огрев от промишлен дърводобив е 23455 м³.

Средногодишната продажба на строителна дървесина и дърва за огрев за физически лица, вкл. по тарифа на корен, е 200 м³.

2. Недървесни продукти

- Лечебни растения (жълт кантарион, риган, мащерка, бял равнец, здравец, подбел, черен бъз, лайка, липов цвят, цвят от иглика и др.) - 4000 кг./год.

- Горски плодове (хвойна, черна боровинка, червена боровинка, ягода, малина, шипка, трънка и др.) – 12000 кг./год.

- Гъби (манатарка, пачи крак, смръчкула и др.) - 6000 кг./год.

- Коледни елхи – 400 бр./год.

- Лов – след извършена таксация на дивеча през 2019г. са установени следните количества: Благороден елен – 119 бр., Елен Лопатар – 8 бр, Сърна – 1252 бр., Дива коза – 3 бр., Дива свиня – 763 бр., Заек – 1515 бр., Фазан – 515 бр., Яребица – 495 бр., Планински кеклик – 180 бр., Мечка – 8 бр., Вълк – 20 бр., Чакал – 238 бр., Лисица – 544 бр., Дива котка – 90 бр., Бялка – 204 бр., Язовец – 387 бр., Скитащи кучета – 529 бр., Скитащи котки – 460 бр.

Стопанисването и ползването на дивеча на територията на ТП „ДГС Тетевен“ е предоставено чрез договори на Ловно-рибарско дружество Тетевен за предоставените ловностопански райони и на фирми-концесионери за държавните дивечовъдни участъци.

- Паша – общата площ на горските територии, в които е разрешена пашата е 27684.6 ха.

3. Достъп до генетични ресурси

Ползване през годината на 1.0 кг семена, 1.0 хил. бр. фиданки за нуждите на стопанството и 1.0 хил. бр. фиданки за нуждите на ТП в ЮЗДП ДП и други клиенти.

II. Регулиращи услуги - ползи от процесите в екосистемите

Водорегулираща и водозащитна услуга на горската растителност има огромно значение за количеството и качеството на водите, които изтичат от водосборните басейни. Горските екосистеми реализират две основни хидрологични функции – водоохранна и водорегулираща. Водоохранна функция е способността на горите да стабилизират повърхностните и подпочвени води на определена територия (водосбор) за дълъг период от време. Водорегулиращата функция се изразява в способността на горските екосистеми да преразпределят елементите на водния баланс, като увеличават дела на положителните (продуктивни) пера и намаляват непродуктивните (отрицателни) такива. Екосистемите осигуряват смекчаване и регулиране на въздействията от промените на климата.

1. Водоохранна функция

Водоохранна функция изпълняват всички гори, които са включени във ВКС 4.1 в Доклада за ГВКС.

2. Водорегулиращата функция

Водорегулираща функция изпълняват всички гори, които са включени във ВКС 4.2 в Доклада за ГВКС.

3. Противоерозионна функция

Противоерозионна функция изпълняват всички гори, които са включени във ВКС 4.3 в Доклада за ГВКС.

III. Културни и социални услуги - нематериални ползи от екосистемите

Културните услуги са нематериални ползи от екосистемите.

Осигуряването на условия за рекреация и туризъм прави горите предпочитано място за почивка на хиляди хора.

Повечето хора високо ценят красотата или естетическата стойност на различните екосистеми, което се отразява в широкия интерес към екопътеки, маршрути и обозначени панорамни места, както и при избора на къщи и жилища и готовността да се плати по-висока цена за красива гледка.

Горите, с цялото си разнообразие, са богат източник на творческо вдъхновение в много сфери – изкуство, фолклор, архитектура, реклама и др. Хората ценят чувството си за принадлежност към родния край, което е свързано с отличителни черти на околната среда.

1. Образователна стойност

ТП „ДГС Тетевен“ си партнира в областта на образованието с Национална професионална гимназия по горско стопанство и дървопреработване „Сава Младенов“ гр. Тетевен и Лесотехнически университет гр. София. Много ученици от НППГСД „Сава Младенов“ и от Лесотехнически университет избират да бъдат стажанти и практиканти в ТП „ДГС Тетевен“. През 2018г. ТП „ДГС Тетевен“ и Лесотехнически университет сключват за неопределен срок меморандум за сътрудничество, водени от разбирането, че за постигане на устойчиво икономическо и социално развитие е необходимо взаимодействие и партньорство между бизнеса, администрацията и академичните среди.

2. Осигуряване на условия за рекреация и туризъм

На територията на ТП „ДГС Тетевен“ съществуват и продължават да се изграждат многобройни кътове за отдих, чешми, огледни места, екопътеки, туристически маршрути и др.

3. Естетична стойност на ландшафта

На територията на стопанството попадат значими горски територии, фирмиращи ландшафт от регионално и национално значение, в които всички естествено срещащи се видове съществуват при естествени условия на разпространение и обилие. Тези горски територии са включени във ВКС 2 от Доклада за ГВКС.

4. Горите като източник на културни услуги, вдъхновение и принадлежност за хората, и като среда и обект на духовна и религиозна идентичност.

Всички гори, които притежават културна ценност са включени във ВКС 6 от Доклада за ГВКС.

Одобрил:

ПОДПИС:.....

ИНЖ. ДОЧО ДОЧЕВ

Директор на ТП „ДГС Тетевен“